

Laodicea - Numero Tulo

Unsa ang mga Lagda?

Jeff Pippenger

2023-08-30

“Kinahanglan mahibalo kita sa atong kaugalingon kon unsa ang naglangkob sa Kristiyanismo, unsa ang kamatuoran, unsa ang pagtoo nga atong nadawat, unsa ang mga lagda sa Biblia—ang mga lagda nga gihatag kanato gikan sa labing hataas nga awtoridad.” *The 1888 Materials*, 403.

Sulod sa pipila ka mga tuig, ang Future for America nagpaila nga ang pito ka mga iglesia sa Pinadayag dili lamang nagrepresentar sa kasaysayan sa modernong Israel sukad sa panahon sa mga apostoles hangtod sa katapusan sa kalibotan, kondili nga ang pito ka mga iglesia nagrepresentar usab sa karaang Israel sukad sa panahon ni Moises hangtod sa pagbato kang Esteban. Ang mga pionero sa Adventismo wala magtudlo niini nga kamatuoran, apan ilang nasabtan ug gigamit ang mga prinsipyo nga nagatukod niini nga kamatuoran. Gipaila ni Jesus ang katapusan gikan sa sinugdanan ug ang karaang Israel nagrepresentar sa modernong Israel. Busa, ang bisan unsang kamatuoran nga kabahin sa mga profetikanhong kinaiya sa modernong Israel anaa usab sa karaang Israel.

Sa wala pa ang kasaysayan sa Millerite, ang tradisyonal nga Kristohanong pagtan-aw sa pito ka mga iglesia mao nga kini nagrepresentar sa tinuod nga mga iglesia sa Asia Minor sa panahon ni Juan. Ang tradisyonal nga pagtan-aw nakasabut usab nga ang tambag ngadto sa tagsa-tagsa ka iglesia mahimo usab sabton nga nagrepresentar sa piho nga tambag ngadto sa nagkalainlaing mga iglesia sa tibuok kasaysayan sa Kristiyanismo, ug usab nga kining mao rang mga tambag ug mga pasidaan alang sa tagsa-tagsa ka mga Kristohanon. Nasabtan usab nila nga ang pito ka mga iglesia nagrepresentar sa pito ka mga yugto sa kasaysayan sa iglesia sukad sa panahon sa mga tinun-an hangtod sa katapusan sa kalibotan. Kining mga panglantaw nag-una pa sa kasaysayan sa Millerite. Kadtong upat ka mga pag-ila sa pito ka mga iglesia nga naglangkob sa tradisyonal nga pagtan-aw nga nag-una pa kang William Miller kaniadto ug karon gibase sa “historicist” nga paghubad sa Biblia. Mao kana nga pamaagi nga gidala sa mga manulonda sa Dios si William Miller sa pagsagop.

“Ang pito ka mga iglesia sa Asia maoy usa ka kasaysayan sa iglesia ni Cristo diha sa iyang pito ka mga porma, sa tanan niyang mga liko ug pagtuyok, sa tanan niyang kauswagan ug kalisdanan, sukad sa mga adlaw sa mga apostoles hangtod sa katapusan sa kalibotan. Ang pito ka mga selyo maoy usa ka kasaysayan sa mga kalihokan sa mga gahum ug mga hari sa yuta ibabaw sa iglesia, ug sa pagpanalipod sa Dios sa iyang katawhan sulod sa maong panahon. Ang pito ka mga trumpeta maoy usa ka kasaysayan sa pito ka talagsaon ug mabug-at nga mga paghukom nga gipadala ibabaw sa yuta, o sa gingharian sa Roma. Ug ang pito ka mga panaksan maoy ang pito ka ulahing mga hampak nga gipadala ibabaw sa Papal nga Roma. Inubanan niini ang daghang uban pang mga hitabo, nga hinabol sa sulod sama sa mga sanga sa suba nga modagayday ngadto niini, ug nagpuno sa dakong suba sa tagna, hangtod nga ang

kinatibuk-an moabot sa atong atubangan diha sa kadagatan sa walay kataposan.”

“Kini, alang kanako, mao ang laraw sa tagna ni Juan diha sa basahon sa Pinadayag. Ug ang tawo nga buot makasabot niining basahona, kinahanglan adunay hingpit nga kahibalo sa ubang mga bahin sa pulong sa Dios. Ang mga hulagway ug mga pasumbingay nga gigamit niining tagnaa, dili tanan mahubad sulod niana mismo, kondili kinahanglan pangitaon sa ubang mga manalagna, ug hubaron diha sa ubang mga teksto sa Kasulatan. Busa dayag nga gilaraw sa Dios ang pagtuon sa tibuok, bisan aron makabaton ug tin-aw nga kahibalo sa bisan unsang bahin.” William Miller, *Miller’s Lectures*, volume 2, lecture 12, 178.

Si Sister White miuyon ug mipadayon sa “historicit” nga panglantaw nga gihuptan ni Miller, apan iyang gidugangan kini ug mas halalum nga pagsabot sa basahon sa Pinadayag kaysa nakita ni Miller, kay wala mailhi ni Miller ang santuwaryo sumala sa tinuod niyang kahimtang. Iyang nasabtan ang santuwaryo nga mao ang yuta. Giila ni Sister White nga sa dihang gipadayag ni Jesus ang mga panagna nga gilarawan diha sa basahon sa Pinadayag, si Cristo nagabuhat niana inubanan sa Iyang buluhaton ingon nga Langitnong Labawng Sacerdote.

Sa dihang milingi si Juan ug nakita si Cristo, Siya nagalakaw taliwala sa mga tangkawan nga nagsul-ob sa mga sapot sa pagka-saserdote, ug ang mga tangkawan nahimutang sa balaang dapit, ug busa sa kasaysayan human sa Iyang pagkayab, apan sa dili pa Siya mibalhin ngadto sa Labing Balaang Dapit niadtong 1844. Si Miller dili makahimo sa pagsabot sa kahulogan niining kamatuoran. Dili usab si Tyndale, Luther o si John Wycliffe o bisan kinsa sa unang mga repormador. Ang kamatuoran progresibo, nagasidlak nga mas hayag ug labi pang hayag ngadto sa hingpit nga adlaw.

“Ang dakong prinsipyo nga sa halangdong paagi gipasiugda ni Robinson ug Roger Williams, nga ang kamatuoran padayon nga ginapadayag, ug nga ang mga Kristohanon kinahanglan andam sa pagdawat sa tanang kahayag nga modan-ag gikan sa balaang pulong sa Dios, nawala sa pagtagad sa ilang mga kaliwat. Ang mga Protestante nga mga iglesia sa Amerika,—ug usab kadtong sa Europa,—nga hilabihan ka gipaluyohan pinaagi sa pagdawat sa mga panalangin sa Repormasyon, napakyas sa pagpadayon sa unahan diha sa dalan sa reporma. Bisan pa nga may pipila ka matinumanong mga tawo nga mitungha, matag higayon, aron imantala ang bag-ong kamatuoran ug ibutyag ang mga kasaypanan nga dugay nang gikupot, ang kadaghanan, sama sa mga Judio sa mga adlaw ni Cristo o sa mga papista sa panahon ni Luther, nakontento sa pagtuo sumala sa gituohan sa ilang mga amahan ug sa pagpuyo sumala sa ilang gipanginabuhian. Busa ang relihiyon mius-os na usab ngadto sa pormalismo; ug ang mga kasaypanan ug mga patuotuo nga unta gisalikway kon ang iglesia nagpadayon sa paglakaw diha sa kahayag sa pulong sa Dios, gipabilin ug gihigugma. Sa ingon niana ang espiritu nga gipukaw sa Repormasyon hinayhinay nga napuo, hangtod nga hapit ingon kadako ang panginahanglan sa reporma sa mga Protestante nga mga iglesia sama sa sulod sa Simbahang Romano sa panahon ni Luther. Aduna ang maong kaparehong pagkahigugma sa kalibutan ug espirituhang pagkamanhid, susamang pagpasidungog sa mga panghunahuna sa mga tawo, ug pagpuli sa tawhanong mga teoriya puli sa mga pagtulon-an sa pulong sa Dios.” *The Great Controversy*, 297.

Kon dili ilhon nga ang kamatuoran nagpadayon sa anam-anam nga paglambo sulod sa tibuok kasaysayan, nan ang kamahinungdanon sa bisan unsang bag-ong kahayag niining katapusang kaliwatan mahimo gayod nga dili na maila. Sa higayon nga ang usa ka tawo mohunong sa pagsabot sa progresibong kinaiya sa “kamatuoran,” awtomatiko siyang magsugod sa pagsalig sa mga tradisyon, mga nabatasan, ug sa giya sa nahulog nga tawhanong kinaiya.

Ang pamaagi nga gigamit ni Miller maoy usa ka ilhanan sa dalan nga nagdagan latas sa tibuok propetikong linya, nga nagapakita ug usa ka pagpamatuod sa pag-uswag sa kamatuoran sa Biblia nga nagsugod uban sa mga apostoles. Apan diha sa ilhanan sa dalan nga gihulagan ni Miller, atong makita ang usa ka sinugdanan nga nagkinahanglan ug katugbang sa katapusan. Kadaghanan wala gayud makasabut niining mga kamatuorana, apan dili ingon niana si Satanas.

Si Satanas misukol sa kamatuoran ug sa pag-uswag niini sukad sa iyang pagrebelde didto sa langit. Sa dihang miabot kini sa punto sa kasaysayan nga ang mga Reformador nagsugod sa tin-aw nga pagsabot kon unsaon pagtuon sa Biblia, gibuhat ni Satanas ang kanunay niyang ginabuhat ug iyang gipaila ang mga peke. Ang makasaysayanong ebidensiya sa iyang buhat sa pagpalsipika sa kamatuoran nagpakita nga ang mga Heswita sama nila Ribera ug Louis de Alcazar nagtutok sa ilang pamaagi sa pagpalsipika ilabina batok sa basahon sa Pinadayag. Ang dunot nga pamaagi nga gitawag og “preterism” nagsugod sa ikaduha ug ikatulong mga siglo uban sa duha ka nag-unang representante nianang bakak nga pamaagi. Ang usa mao si Eusebius sa Caesarea (260–339), ug si Victorinus sa Pettau (namatay mga 304). Kining duha ka unang mga dagkong tawong makasaysayanon mipasiugda sa pamaagi nga nagsugyot nga ang basahon sa Pinadayag natuman sa panahon sa Imperyong Romano pinaagi sa maong mga tawong makasaysayanon sama sa bantogang dautang emperador nga si Nero.

Sa ikanapulog-siyam nga siglo si John Darby (1800–1882) gikan sa United Kingdom nagpaila sa laing satanikanhong pamaagi nga gisulod usab sa mga footnote sa Trojan horse nga Biblia nga gitawag og Scofield Reference Bible nga atong giila kaniadto. Ang “Dispensationalism” maoy usa ka teolohikanhong laraw nga nagbahin sa kasaysayan ug sa pakig-uban sa Dios sa katawhan ngadto sa managlahing mga yugto, o mga “dispensation,” diin ang Dios nagdumala sa Iyang plano sa nagkalainlaing mga paagi. Akong ginamatikdan kini niining bahina, kay usa kini sa mga kabakakan nga gipasulod ngadto sa kalihokan sa Future for America pinaagi sa mga tingog gikan sa maong dapit diin gipakaylap ni Darby ang iyang satanikanhong mga ideya. Ang mga ideya ni Darby nga miatake sa Future for America giubanan sa pilosopiya sa gitawag nga modernong-panahong kalihokang “woke” nga nagpalambo sa mao rang anarkiya nga girepresentahan sa French Revolution ug sa mao rang kahilayan nga girepresentahan sa Sodom and Gomorrah.

Karon ang mga teologo sa modernong Adventismo naggamit ug usa ka sistema sa pagbahinbahin sa mga kamatuoran sa Biblia nga nakabase sa usa ka duruha ka pilo nga sistema sa paghubad sa Biblia nga ilang gigamit aron gub-on ug ilimod ang Biblia ug ang Espiritu sa Propesiya. Ilang giila ang mga tawo ingon nga mga eksperto sa mga pinulongan sa Biblia o ingon nga mga eksperto sa kasaysayan sa Biblia. Busa, ang mga teologo sa Adventismo karon nagdumala sa mga hunahuna sa Laodiceanong Adventismo pinaagi man sa paghubad sa Pulong sa Dios sumala sa pagsabot sa

nahulog nga tawo bahin sa kasaysayan o sa pagsabot sa nahulog nga tawo bahin sa pinulongan. Kining modernong mga pagpadayag sa kasaypanan nga sa makadaghan gigamit sa pag-atake sa mensahe nga imong gibasa karon pagahisgutan pa sa dugang niining mga artikulo sa dihang atong tagdon ang simbolismo sa Rebolusyong Pranses. Buhi si Satanas, ug nahibalo siya nga hamubo na ang iyang panahon. Ang katapusang lagda sa mga lagda ni Miller, numero katorse, nagatapos sa mosunod nga parapo.

“Ang pagka-Diosnong pagtulon-an nga gitudlo sa atong mga tulunghaan kanunayng gipasukad sa usa ka sektaryanhong tinoohan. Mahimo kini alang sa pagkuha ug usa ka hunahuna nga walay sulod ug patikman kini niining matanga, apan kini sa kanunay matapos sa pagkapanatiko. Ang usa ka gawasnong hunahuna dili gayud matagbaw sa mga panglantaw sa uban. Kon ako usa ka magtutudlo sa mga batan-on sa pagka-Diosnong pagtulon-an, tun-an ko una ang ilang katakos ug hunahuna. Kon maayo kini, pasudlon ko sila sa pagtuon sa Biblia alang sa ilang kaugalingon, ug ipadala ko sila nga gawasnon aron sa pagbuhat ug kaayohan sa kalibotan. Apan kon sila walay hunahuna, patikan ko sila sa hunahuna sa laing tawo, isulat ang panatiko sa ilang agtang, ug ipadala ko sila nga mga ulipon!” William Miller, *Miller’s Works*, volume 1, 24.

Sa panahon diha-diha human mabuhi si Juan nga Tigpadayag, ug sa mga adlaw sa Repormasyon, si Satanas aktibong nagmugna ug bakak nga pamaagi sa paghubad sa tagna aron sa paglibog ug paglaglag sa tinuod nga biblikanhong pagsusi. Ang usahay dili mahibantayan niining makasaysayanong mga kamatuoran mao nga kining tanan nga satanikanhong mga pamaagi gitumong sa tuwiran ngadto sa walay laing basahon kondili sa basahon sa Pinadayag. Mao kana ang hilisgutan sa matag usa niining mga tigpalambo sa satanikanhong kalibog. Ang basahon sa Pinadayag sa kanunay mao ang puntirya ni Satanas. Nahibalo si Satanas nga ang basahon sa Pinadayag mao ang basahon nga iyang kinahanglan pakiggirahan. Sa dihang atong maila kining kamatuoran, mahimo usab nato unyang maila ang laing dili makita nga kamatuoran, nga natabonan sa laing mahinungdanong kamatuoran.

Ang bakak nga pamaagi sa mga Heswita gituyo aron mapugngan ang usa ka tin-aw nga pagsabot nga ang papa sa simbahan sa Roma mao ang anticristo sa tagna sa Biblia. Ang matag usa ka Protestante nga Repormador miila ug nagpaila niini nga kamatuoran. Busa, sa dihang ang husto nga kasaysayan sa mga tawo sama nila Ribera ug Louis de Alcazar sa nangagi gipadayag sa atubangan sa publiko pinaagi sa pulong ug sa mga publikasyon, ang kasaysayan sa mga tawo sama nila Ribera ug Louis de Alcazar gigamit alang sa katuyoan sa pagpakita sa satanikong mga paningkamot aron mapugngan ang husto nga pagsabot sa “tawo sa sala.” Ang sinulat o gisulti nga mga pagpamatuod nga nagbutyag sa katuyoan sa pagpaila niining satanikong mga pamaagi husto kutob sa ilang nahatagan, apan si Satanas naninguha sa pagtabon sa labaw pa kay sa yano lamang nga mga biblikanhong pamatuod nga nagpaila sa anticristo ingon nga papa sa Roma.

Adunay mga kamatuoran diha sa basahon sa Pinadayag nga natabonan sa kalibog nga nahimo niining mga bakak nga sistema sa paghubad sa Biblia nga nahilayo sa hilisgutan sa tawo kansang numero mao ang unom, unom, unom. Usa sa maong mga kamatuoran sa walay pagduhaduha mao ang kamatuoran nga girepresentar sa dihang ang pito ka mga iglesia masabtan sa ilang labing

hingpit nga pag-uswag. Adunay mga kamatuoran nga anaa sulod sa pito ka mga iglesia nga nagsulti sa tuwiran mahitungod sa kasaysayan nga nagsugod niadtong Septiyembre 11, 2001 ug matapos sa krisis sa balaod sa Dominggo. Si Satanas nagapangita sa pagpadayon nga malubong kining kahayag, ug iyang gimugna ang satanikanhong mga pamaagi aron sa pagtabon sa pipila ka mga mutya sa kamatuoran nga anaa sa basahon sa Pinadayag, dili lamang ang pag-ila sa papa sa Roma ingon nga anticristo.

Sa wala pa mapadayag “ang tawo sa sala” niadtong 538, ang mga tawo sama nila Eusebius ug Victorinus misulong batok sa basahon sa Pinadayag sa paningkamot sa pagtago sa pagtungha sa gahum sa kapapahan. Sa ulahi sa kasaysayan gituman ni Cristo ang Iyang saad ngadto sa Thyatira ug gipagula ang bitoon sa kabuntagon sa Repormasyon (Wycliffe), ug si Satanas human niana nagpamunga ug duha ka iladong makasaysayanong mga dagway aron mahimong mga kampeon ug magpadayon sa iyang satanikong buluhaton. Ang hataas ug malungtarong gubat bahin sa pag-uswag sa kamatuoran nga moabot sa kinatumyan niini sa dihang maablihan ang tinago sa basahon sa Pinadayag, (hapit na sa pagtapos sa panahon sa pagsulay) naglakip sa kahayag gikan sa pito ka mga iglesia nga wala kailhi ni Miller, ni ni Sister White, apan sayon nga ikapakita nga si Miller ug ang Espiritu sa Tagna parehong nagabarug sa bag-ong kahayag, kay ang bag-ong kahayag dili gayud mosupak sa daang kahayag.

“Usa kini ka kamatuoran nga ania kanato ang kamatuoran, ug kinahanglan natong kuptan uban sa kalig-on ang mga baruganan nga dili matarug; apan dili kita magtan-aw uban sa pagduda ngadto sa bisan unsang bag-ong kahayag nga mahimong ipadala sa Dios, ug moingon, Sa pagkatinuod, dili kita makakita nga nagakinahanglan pa kita ug dugang nga kahayag gawas sa daang kamatuoran nga atong nadawat hangtod karon, ug diin kita nahimutang na sa kalig-on. Samtang nagapabilin kita niini nga baruganan, ang pagpamatuod sa Tinuod nga Saksi nagapadapat sa atong mga kahimtang sa Iyang pagbadlong, ‘Ug wala ka makaila nga ikaw alaut, ug miserable, ug kabus, ug buta, ug hubo.’ Kadtong mibati nga sila dato ug nagmadagayaon sa mga kabtangan ug wala magkinahanglan ug bisan unsa, anaa sa kahimtang sa pagkabuta mahitungod sa ilang tinuod nga kahimtang sa atubangan sa Dios, ug wala sila mahibalo niini.” Review and Herald, Agosto 7, 1894.

Ang pangunang pagsulay sa bag-ong kahayag mao kon kini mosupak ba sa natukod nang kamatuoran, ug kon kini magapadayon sa pagtuboy sa mga sukanang kamatuoran.

“Sa diha nga ang gahum sa Dios nagpamatuod kon unsa ang kamatuoran, kana nga kamatuoran kinahanglan magpabilin sa walay katapusan ingon nga kamatuoran. Walay ulahing mga paghunahuna nga sukwahi sa kahayag nga gihatag sa Dios ang angay dawaton. Mangtindog ang mga tawo nga may mga paghubad sa Kasulatan nga alang kanila kamatuoran, apan dili kamatuoran. Ang kamatuoran alang niining panahona, gihatag sa Dios kanato ingon nga patukoranan sa atong pagtoo. Siya Mismo nagtudlo kanato kon unsa ang kamatuoran. Motungha ang usa, ug unya ang lain pa gayud, nga may bag-ong kahayag nga mosupak sa kahayag nga gihatag sa Dios ilalom sa pagpamatuod sa Iyang Balaang Espiritu.” Selected Messages, book 1, 162.

Gihimo ni Satanas nga puntirya sa iyang mga pag-atake ang basahon sa Pinadayag sukad pa sa panahon nga gisulat ni Juan ang mga mensahe nga anaa niini. Miingon si Jesus:

Apan bulahan ang inyong mga mata, kay kini makakita; ug ang inyong mga dalunggan, kay kini makadungog. Kay sa pagkatinuod magaingon ako kaninyo, Nga daghang mga manalagna ug mga matarung nga tawo nangandoy sa pagtan-aw niadtong mga butanga nga inyong makita, ug wala makakita niini; ug sa pagdungog niadtong mga butanga nga inyong madungog, ug wala makadungog niini. Mateo 13:16, 17.

Ang panalangin nga nalambigit sa pagtan-aw ug pagpamati mao ang panalangin sa pagsabot sa mensahe sa Pinadayag ni Jesu-Cristo. Sa dihang si Juan nagrepresentar niadtong anaa sa “katapusang mga adlaw” nga makakita ug makadungog sa mensahe, mihapa siya aron mosimba sa manulonda nga si Gabriel, nga dihaduha mipahibalo kang Juan nga dili niya kini buhaton.

Ug ako si Juan nakakita niining mga butanga, ug nakadungog niini. Ug sa diha nga ako nakadungog ug nakakita, ako mihapa aron mosimba sa atubangan sa mga tiil sa manulonda nga nagpakita kanako niining mga butanga. Unya miingon siya kanako, Tan-awa nga dili mo kana buhata: kay ako imong masigkaulipon, ug sa imong mga igsoon nga mga manalagna, ug niadtong nagabantay sa mga pulong niini nga basahon: simbahan ang Dios. Pinadayag 22:8, 9.

Si Gabriel ug si Juan mga binuhat nga linalang lamang, nga kinahanglan mosimba lamang sa Magbubuhat. Daghang mga manalagna ug mga matarong nga tawo, apil ang mga anghel, nangandoy nga “makakita” ug “makadungog” sa mensahe sa Tungang Gabii nga Pagtuaw sa diha nga kini pagausbon sa katapusan sa kalibotan.

Si Cristo miingon, ‘Bulahan ang inyong mga mata, kay sila nakakita; ug ang inyong mga igdulungog, kay sila nakadungog. Kay sa pagkatinuod ako magaingon kaninyo, Nga daghang mga propeta ug mga matarung nga tawo nangandoy sa pagtan-aw niadtong mga butanga nga inyong nakita, ug wala makakita niini; ug sa pagdungog niadtong mga butanga nga inyong nadungog, ug wala makadungog niini’ [Mateo 13:16, 17]. Bulahan ang mga mata nga nakakita sa mga butang nga hingkit-an sa 1843 ug 1844.

“Gihatag na ang mensahe. Ug kinahanglan nga walay kalangan sa pagsubli sa mensahe, kay ang mga timailhan sa kapanahonan nagakatuman na; ang panapos nga buluhaton kinahanglan pagabuhaton. Usa ka dako nga buluhaton pagabuhaton sulod sa mubo nga panahon. Sa dili madugay, pinaagi sa pagtudlo sa Dios, igahatag ang usa ka mensahe nga moburot ngadto sa usa ka makusog nga singgit. Unya si Daniel motindog sa iyang bahin, sa paghatag sa iyang pagpamatuod.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

Ang ilang matarong nga mga tawo (Juan) ug ang ilang mga isigka-ulipon (mga manulunda) nangandoy nga makita mao ang katapusang katumanan sa Singgit sa Tungang Gabii sa katapusan sa Adventismo, sa dihang ang yuta pagadan-agan sa himaya sa Dios. Kining katapusang pagpakita sa gahum diha sa ulahing ulan mapahinabo pinaagi sa pag-abli sa pinetikohan sa Pinadayag ni Jesu-Cristo.

Mahitungod nianang kaluwasan, ang mga propeta nangutana ug nagsusi pag-ayo, sila nga nanagna mahitungod sa grasya nga moabot kaninyo: nga nanukiduki kong unsa, o unsang

matang sa panahon, ang gipaila sa Espiritu ni Cristo nga anaa kanila, sa dihang kini nagpamatuod nang daan sa mga pag-antos ni Cristo ug sa himaya nga mosunod. Kaniya gipadayag, nga dili alang sa ilang kaugalingon, kondili alang kanato, nga ilang gialagaran kining mga butanga, nga karon gikapahibalo na kaninyo pinaagi kanila nga nagwali sa Maayong Balita kaninyo pinaagi sa Espiritu Santo nga gipadala gikan sa langit; mga butang nga ginatinguha sa mga manulonda nga masud-ong. Busa, baksi ang hawak sa inyong hunahuna, pagmabinantayon, ug magsalig hangtod sa katapusan sa grasya nga igahatag kaninyo sa pagpadayag ni Jesu-Cristo. 1 Pedro 1:10–13.

Ang mga propeta, mga matarong nga tawo ug mga manulonda nangandoy nga mabuhi sa panahon sa dihang ang “grasya” o ang gahum sa Dios igabubo sa katapusang katumanan sa Midnight Cry. Kana nga “grasya,” nga mao ang mamugnaong gahum sa Dios, gihatod ngadto sa mga tawo sa dihang ang Revelation of Jesus Christ maablihan na. Nasayod si Satanas nga ang dalan sa paghatod sa mamugnaong gahum sa Dios ngadto sa Iyang katawhan matuman pinaagi sa mensahe nga maablihan diha sa libro sa Revelation, ug busa mao kini ang iyang labing dakong paningkamot nga libugon, pugngan ug tabonan ang kahayag nga anaa sa libro sa Revelation. Kana nga kahayag dili lamang ang pag-ila sa tawong makasasala, kay kana nga kamatuoran hingpit nang napamatud-an sa tanang mga Protestanteng Repormador daghang mga siglo na ang milabay.

Diha ako sa Espiritu sa adlaw sa Ginoo, ug nakadungog ako sa akong luyo ug usa ka dakung tingog, sama sa usa ka trumpeta, nga nagaingon, Ako ang Alpha ug Omega, ang nahauna ug ang katapusan; ug, Ang imong nakita, isulat sa usa ka basahon, ug ipadala kini ngadto sa pito ka mga iglesia nga anaa sa Asia; ngadto sa Efeso, ug ngadto sa Smirna, ug ngadto sa Pergamo, ug ngadto sa Tiatira, ug ngadto sa Sardis, ug ngadto sa Filadelfia, ug ngadto sa Laodicea. Ug miliso ako aron makita ang tingog nga misulti kanako. Ug sa nakaliso na ako, nakita ko ang pito ka bulawang kandelerohan; Ug sa taliwala sa pito ka kandelerohan may usa nga sama sa Anak sa tawo, nga nagsul-ob ug kupo nga miabot hangtod sa mga tiil, ug gibakus sa palibot sa dughan ug usa ka bulawang bakus. Ang iyang ulo ug ang iyang buhok maputi sama sa balhibo sa karnero, maputi sama sa nieve; ug ang iyang mga mata sama sa kalayo nga nagadilaab; Ug ang iyang mga tiil sama sa lunsayng tumbaga, ingon sa gisiga sila sa hudno; ug ang iyang tingog sama sa dinahunog sa daghang katubigan. Ug diha sa iyang tuong kamot may pito ka mga bitoon: ug gikan sa iyang baba migula ang usa ka mahait nga espada nga may duruha ka sulab: ug ang iyang dagway sama sa adlaw nga nagasidlak sa iyang kusog. Ug sa pagkakita ko kaniya, nahulog ako sa iyang mga tiil ingon nga patay. Ug iyang gibutang ang iyang tuong kamot sa ibabaw nako, nga nagaingon kanako, Ayaw kahadlok; Ako ang nahauna ug ang katapusan: Ako siya nga buhi, ug namatay; ug, ania karon, ako buhi sa walay katapusan, Amen; ug ako adunay mga yawi sa impiyerno ug sa kamatayon. Isulat ang mga butang nga imong nakita, ug ang mga butang nga ania karon, ug ang mga butang nga mahitabo sa ulahi. Pinadayag 1:10–19.

Samtang ang Adventismo nagpatunhay sa “historicist” nga metodolohiya, ila usab giila nga ang tanang mga iglesia sa Pinadayag dos ug tres masubli diha sa katapusang iglesia. Apan ikasubo, sa katapusan sa ikanapulog-siyam nga siglo, si Satanas nagasira na sa mga mata sa Adventismo ngadto sa balaang metodolohiya, sa pagpanalipod niini, ug sa pagbuhat niini ingon nga

mahinungdanong kabahin sa ilang katungdanan isip “the depositaries of the great truths of prophecy.” Bisan pa sa dihang ang metodolohiya gisugdan na sa pagpahiluna sa kilid sulod sa Adventismo, aduna gihapoy mga tawo nga nagagamit sa balaang metodolohiya. Gigamit namo ang libro nga *Story of the Seer of Patmos* ingon nga saksi sa kamatuoran nga ang pag-aplikar sa tanang mga iglesia ngadto sa kasaysayan sa Laodicea usa ka balido nga pag-aplikar sa tagna. Ang mosunod maoy mga kinutlo gikan nianang maong libro nga nagpatin-aw sa punto nga akong gihisgutan.

“Kinahanglan hinumdoman nga, maingon nga ang kasinatian sa Efeso, Esmirna, ug Pergamo masubli diha sa kataposang iglesia sa dili pa ang ikaduhang pag-anhi ni Cristo, mao man usab nga ang kasaysayan sa Tiatira adunay iyang katugbang sa kataposang kaliwatan.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 69.

Husto nga gipunting ni Haskell nga ang kasinatian sa unang upat ka mga iglesia mahibalik, o sumala sa iyang giingon, “adunay katumbas niini sa katapusang kaliwatan.”

“Iyang gigamit ang pagsulay, apan ang tanan nagtudlo ngadto sa tuig 1843 ingon nga maoy panahon nga ang kalibotan kinahanglan modawat sa iyang Manluluwas. Ang kahimtang sa katawhan sa unang pag-anhi ni Cristo karon nasubli.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 75.

Si Haskell nagsulti mahitungod kang William Miller nga nagtino sa 1843 ingon nga panahon sa Ikaduhang Pag-anhi ni Cristo, ug nagpakita nga ang mga kahimtang sa nahaunang pag-anhi gisubli sa panahon sa mga Millerite. Husto si Haskell, ug gipamatud-an ni Sister White nga si Miller gayod mismo girepresentahan ni Juan Bautista.

“Maingon nga si Juan Bautista nagmantala daan sa unang pag-abot ni Jesus ug nag-andam sa dalan alang sa Iyang pag-anhi, mao usab si William Miller ug kadtong miduyog kaniya nagmantala sa ikaduhang pag-abot sa Anak sa Dios.” *Early Writings*, 229.

Gipaila pa gani ni Haskell nga sa panahon sa kasaysayan sa Pergamos, (ang ikatulong iglesia nga nagrepresentar sa pagkompromiso sa Kristiyanismo uban sa idolatriya), nasubli ang kasaysayan sa Sardis, ang ikalimang iglesia.

“May usa ka panahon sa kasaysayan sa Pergamos, sa dihang ang Kristiyanismo naghunahuna nga ang Paganismo patay na; apan sa pagkatinuod, ang relihiyon nga sa panagway napildi, maoy nakadaog. Ang Paganismo nga gibunyagan, misulod ngadto sa iglesia. Sa mga adlaw sa Sardis kini nga kasaysayan nasubli.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 75, 76.

Ang Sardis mao ang iglesia sa Repormasyon nga nahigmata ug miprotesta batok sa satanikong mga kabakakan sa kapapahan, apan sa wala pa mahuman ang ilang buluhaton, nagsugod na sila sa pagbalik ngadto sa Roma. Nagtoo sila, sama sa iglesia sa Pergamos, nga ang kapapahan patay na, apan sa pagkatinuod, buhi pa kini. Giila usab ni Haskell nga sa salin nga iglesia nagasidlak “ang natigom nga mga silaw sa tanang nangaging mga kapanahonan.”

“Sa ibabaw niining ulahing iglesia—ang salin,—mopasanag ang natigom nga mga silaw sa tanang nangaging kapanahonan.” Stephen N. Haskell, *Story of the Seer of Patmos*, 69.

Wala ako magsugyot nga si Haskell nakaila nga ang progresibong kasaysayan nga gilarawan sa pito ka mga iglesia natuman usab diha sa kasaysayan sa karaang Israel, apan sa pagkatinuod iyang ginapalig-on kana nga kamatuoran sa dihang iyang gisulat nga ang “natigom nga mga silaw sa tanang nangaging kapanahonan” “modan-ag” ibabaw sa “katapusang iglesia.” Ang karaang Israel nalakip sa “mga silaw sa” “nangaging kapanahonan.” Ug bisan pa nga iyang ginapalig-on ang mga prinsipyo nga gikinahanglan aron maila ang simbolismo sa pito ka mga iglesia diha sa kasaysayan sa karaang Israel, dili ako masiguro kon unsa gayod kalawom ang iyang pag-ila sa mga kaangayan nga gilarawan nianang mga simbolo. Sigurado usab ako nga wala niya mailhi ang labi pang mahinungdanong bahin sa mga kasaysayan nga gilarawan sa pito ka mga iglesia, usa ka bahin nga among padulngan.

Atong hisgutan kining kamatuoran sa atong sunod nga artikulo.